

อัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

หนึ่งฤทัย โพธิ์ศรี, วิจิตรา กุสุมภ์

วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์พยาบาล นักศึกษาพยาบาล และผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาล เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่ม จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 20-25 ปี ร้อยละ 66.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ ของนักศึกษาพยาบาล ค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก (mean = 3.83, SD = .62) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพและด้านทักษะทางปัญญา (Mean = 3.85, S.D. = 0.66; Mean = 3.84, S.D. = 0.63; Mean = 4.84, S.D. = 0.62) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์นักศึกษาพยาบาล ในกลุ่มอาจารย์ นักศึกษาพยาบาลและผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาล พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ควรนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการวางแผนจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตต่อไป

คำสำคัญ : อัตลักษณ์, กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ, นักศึกษาพยาบาล

Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University

Vol. 9 No. 1 (January – June) 2017

Identity of Nursing Students Suan Sunandha Rajabhat University

Nuengruethai Posri, Wichitra Kusoom

College of Nursing and Health, Suan Sunandha Rajabhat University.

Abstract

The purposes of this research were to explore the opinion towards the character of the nursing students at Suan Sunandha Rajabhat University based on the Thailand Qualifications Framework of the Higher Education Commission Including: 1) ethics and morals; 2) knowledge; 3) cognitive skills; 4) interpersonal skills and responsibility; 5) numerical analysis, communication, and information technology skills; and 6) nursing professional skill. The participants were 240 college staff: nursing instructors and nursing students. A further 60 persons were health care providers.

The data were collected by using a questionnaire of the character based on Thailand's qualification frame work for 6 aspects. The test was examined for content validity by 3 experts, the Content Validity Index, and α -Cronbach reliability was 0.84. Data were analyzed by using statistics, such as percentage, means and standard deviations.

The results revealed that the sample group identified 6 characters were a good level (mean = 3.83, SD = .62). The top three highest ratings by dimension were: 1) ethics and morals; 2) nursing professional skills; and 3) cognitive skills; (Mean =3.85, S.D. = 0.66; Mean = 3.84, S.D. = 0.63; Mean = 4.84, S.D. = 0.62), respectively. There were no statistically significant different levels of character perceptions between the 3 groups.

Key words : Identity, undergraduate nursing students, Thailand Qualifications Framework.

บทนำ

ปัจจุบันทั่วโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาประเทศ มุ่งเน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก รวมทั้งประเทศไทยที่ต้องมีศักยภาพในการแข่งขันระดับโลก จึงต้องพัฒนาทุกระบบให้เข้ากันได้ เคลื่อนได้อย่างสมดุลกัน การศึกษานับเป็นแกนหลักในการส่งพลังให้ทุกระบบขับเคลื่อนที่ดี กระทรวงศึกษาธิการจึงเห็นถึงความสำคัญของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ จึงได้กำหนดให้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชาเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาไปจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตในสาขาหรือสาขาวิชาของแต่ละระดับคุณวุฒิมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน ส่งผลให้องค์กรในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เริ่มมีการเคลื่อนไหวเพื่อปฏิรูปให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่สำคัญวิชาชีพหนึ่งในระบบบริการสุขภาพที่มีบทบาทในการดูแลสุขภาพประชาชน และมีกำลังคนกระจายอยู่ในระบบบริการสุขภาพทุกระดับมากที่สุดคุณภาพของพยาบาลวิชาชีพจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในอันที่จะส่งผลให้การดูแลสุขภาพของประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากนโยบายของแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) มุ่งพัฒนาภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างเอกภาพและธรรมมาภิบาลระบบสุขภาพ ให้มีความสำคัญกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม มุ่งเน้นการสร้างหลักประกันและการจัดบริการที่ครอบคลุม เป็นธรรมเห็นคุณค่าของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการโดยมีเป้าหมายคือ ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย มีศักยภาพและสามารถ

สร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ลดการเจ็บป่วยจากโรคที่ป้องกันได้หรือโรคที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพ มีการใช้ภูมิปัญญาไทยและมีส่วนร่วมจัดการปัญหาสุขภาพของตนเองและสังคมได้ มีระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยที่ไวพอทันการณ์ และสามารถจัดการปัญหาภัยคุกคามสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบสุขภาพเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันควบคุมโรคและการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ มีระบบบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน สามารถตอบสนองต่อสนองต่อความต้องการตามปัญหาสุขภาพและมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ มีระบบบริหารจัดการและการเงิน การคลังด้านสุขภาพมีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ จากนโยบายของแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ทำให้สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันที่ต้องผลิตบัณฑิตทางการพยาบาล มีความตื่นตัวมากขึ้นในดูแลสุขภาพของประชาชนทั้งประเทศ

การพยาบาลเป็นทั้งศิลปะและวิทยาศาสตร์ ที่ปฏิบัติกับชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ ทุกวัย ทั้งบุคคล ครอบครัว กลุ่มคนและชุมชนในทุกภาวะสุขภาพโดยบูรณาการความรู้เชิงประจักษ์จากหลาย ๆ ด้านมาประยุกต์ใช้บนพื้นฐานของสัมพันธภาพที่เอื้ออาทร เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันความเจ็บป่วยและการบาดเจ็บ การฟื้นฟูสภาพ การดูแลรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วยและผู้พิการ ตลอดจนผู้ที่อยู่ในวาระสุดท้ายของชีวิต การพยาบาลยังรวมถึงการปกป้องสิทธิประโยชน์ของผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการและการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย การให้ความรู้ คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและประชาชน การเสริมสร้างพลังเพื่อให้ผู้ป่วย ครอบครัวและชุมชน สามารถดูแลตนเองและพึ่งพา

เน้นความเป็นวัช ปลูกฝังของค้ำความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

กันเอง รวมทั้งสามารถปรับตัวอยู่กับภาวะเจ็บป่วย และข้อจำกัดได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การพัฒนาศาสตร์ทางการแพทย์บาลจำเป็นต้องทำการวิจัยเพื่อให้เกิดคุณภาพบริการที่ดีที่สุด ให้ประชาชนทุกคนเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ

การผลิตพยาบาลวิชาชีพ ที่สามารถปฏิบัติงาน และให้บริการพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพ มีคุณค่าแก่ผู้รับบริการและพิสูจน์ให้สังคมเห็นความสำคัญของพยาบาลได้นั้น ย่อมต้องอาศัยความมีคุณภาพของตัวพยาบาลวิชาชีพเอง ซึ่งพยาบาลจะต้องมีคุณสมบัติในด้านเป็นผู้ที่มีความรู้ มีความรู้สติปัญญาดีและมีบุคลิกภาพดี รวมถึงคุณลักษณะพิเศษ ที่จะทำให้มีคุณภาพสูงในการปฏิบัติงานด้านสุขภาพ เช่น มีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความพยายามในการเรียนรู้เพื่อให้ทำงานให้ได้ผลสูงสุด สามารถเผชิญปัญหาในสถานการณ์ที่ผ่านเข้ามากระทบต่อตนเอง วิชาชีพหรือสถาบันพยาบาลได้

วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นสถาบันที่ผลิตบัณฑิตสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มาเป็นเวลา 8 ปี จำนวน 8 รุ่น ที่มีความรู้และความสามารถทั้งทางด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตและประกอบวิชาชีพมีภาวะผู้นำและมีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารและการทำงานในระดับสากลและบริหารจัดการการศึกษา และการผลิตบัณฑิตด้านการพยาบาลและสุขภาพให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและมีคุณธรรมมีศักยภาพในการดูแลสุขภาพประชาชน สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ คือ เป็นนักปฏิบัติ ถนัดวิชาการ เชี่ยวชาญ

การสื่อสาร ชำนาญการคิด มีจิตสาธารณะ มีพันธกิจสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การพัฒนาการจัดการศึกษาด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการพยาบาลให้มีคุณภาพ วิจัยและสร้างสรรค์องค์ความรู้ทางด้านการพยาบาลและสุขภาพ ให้บริการวิชาการทางด้านการพยาบาลและสุขภาพแก่ชุมชนและสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนและสังคม อนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนาและทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและบริหารจัดการองค์การด้วยหลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล กล่าวว่าการพยาบาลเป็นการปฏิบัติโดยตรงต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม นับได้ว่าเป็นบริการในระดับสถาบันของสังคม ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพพยาบาลจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง เป็นผู้ที่มีหัวใจได้ มีความรู้ ความชำนาญในการปฏิบัติ มีจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นแนวทางในการประพฤติและปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของสังคม โดยส่วนรวม (สภาการพยาบาล, 2551) นอกจากนี้วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มีความมุ่งมั่นให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นพยาบาลวิชาชีพที่สมบูรณ์แบบ ทำให้วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพต้องมีการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรอยู่เสมอ มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อเป็นการเตรียมนักศึกษาพยาบาลให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถทั้งในด้านวิชาการตามลักษณะวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล อันจะส่งผลให้นักศึกษาได้มีการพัฒนาคุณลักษณะมีอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพการพยาบาล ความต้องการของหน่วยงานและผู้รับบริการ

เน้นความเป็นวัช ปลูกฝังองค์ความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล และสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ที่สภาการพยาบาลกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ และลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาพยาบาลศาสตร์ที่กำหนดไว้ คือ นักศึกษาพยาบาลจะต้องเป็นผู้ที่มี 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ในมุมมองของอาจารย์ นักศึกษาพยาบาลและผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาล เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการผลิตพยาบาล และช่วยในการเสริมสร้างประสบการณ์จริงจากการจัดให้ฝึกภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริง ส่งผลต่อการเกิดทักษะทางการพยาบาลของผู้เรียนว่ามีความคิดเห็นต่ออัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาอย่างไร มีจุดเด่นด้านใด เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทำให้บัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะและอัตลักษณ์ที่โดดเด่น สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพตรงตามความต้องการของหน่วยงาน ผู้ใช้บริการ รวมถึงมีความโดดเด่นของการเป็นพยาบาลจากวิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กลุ่มนักศึกษาพยาบาล อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาล

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล ปีการศึกษา 2557 วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ประกอบด้วย อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาลเกี่ยวกับ อัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลเก็บข้อมูลในช่วงเดือน มีนาคม-เมษายน 2557 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน

คำจำกัดความในการวิจัย

อัตลักษณ์ หมายถึง คุณลักษณะที่โดดเด่น และเป็นที่ยอมรับ ตามการรับรู้หรือมุมมองของบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ นักศึกษาพยาบาล อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติ การพยาบาลที่สอดคล้องกับสภาการพยาบาลกำหนด ประกอบด้วยคุณลักษณะที่โดดเด่น 6 ด้านคือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

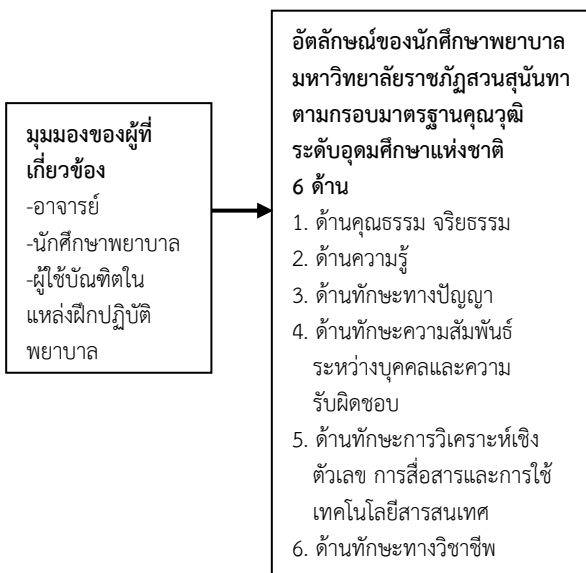

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ หมายถึง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษา
สาขาพยาบาลศาสตร์ ว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้
บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้
ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม
ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความ
สัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและด้านทักษะ
ทางวิชาชีพ

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์พยาบาลที่สอน
สาขาการพยาบาลศาสตร์ทุกสาขาวิชา ของวิทยาลัย
พยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติ หมายถึง
พยาบาลวิชาชีพในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาล
ที่นักศึกษาไปฝึกปฏิบัติ ในรายวิชาฝึกปฏิบัติ
ทางการพยาบาลสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ และ
ผู้สูงอายุ แม่และเด็ก และจิตเวช

นักศึกษาพยาบาล หมายถึง นักศึกษา
พยาบาลที่กำลังศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรี
ทุกชั้นปี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในปี
การศึกษา 2557

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความคิดเห็น
ของนักศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา
เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 6 ด้าน

เน้นความเป็นวัช ปลูกฝังองค์ความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา นักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีทุกชั้นปีในปีการศึกษา 2557 และผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาล

กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา นักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีทุกชั้นปี ในปีการศึกษา 2557 และผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาล ตั้งแต่เดือน มีนาคม-เมษายน 2557 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05) เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง และนักศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา แบ่งออกเป็น 6 ด้าน จำนวน 35 ข้อ ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 8 ข้อ
2. ด้านความรู้ จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านทักษะทางปัญญา จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 4 ข้อ

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 ข้อ

6. ด้านทักษะการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ 7 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามที่ได้รับ การตรวจคุณภาพเครื่องมือแล้ว ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเก็บข้อมูลจากการสอบถามอาจารย์พยาบาล นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาล จำนวน 300 คน ระหว่างเดือนมีนาคม – เมษายน 2557 มีการชี้แจงการเก็บข้อมูลโดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจ หลังจากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบแล้ว นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะบุคคลและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล 3 กลุ่ม คือ อาจารย์พยาบาล นักศึกษาพยาบาล และผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาล โดยการหาเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแบ่งระดับชั้นของอัตลักษณ์ในด้านบวก เป็น 3 ระดับดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.68 - 5.00 = มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.67 = กลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 = ต่ำ

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลจาก

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้การค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับความคิดเห็น

ผลการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอด้วยตารางประกอบการบรรยายตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล จำแนกเป็นรายด้าน

ความคิดเห็น	mean	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.85	.66	มาก
2. ด้านความรู้	3.82	.63	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.84	.62	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.83	.60	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.74	.58	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.84	.63	มาก
ภาพรวม	3.83	.62	มาก

จากตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์นักศึกษาพยาบาล ของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (mean = 3.83, SD = .62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีคะแนนค่าเฉลี่ยมากที่สุด (mean = 3.85, SD = .66) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีคะแนนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (mean = 3.74, SD = .58)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล จำแนกเป็นรายกลุ่ม

ข้อมูล	N	mean	SD	ระดับความคิดเห็น
1. กลุ่มอาจารย์	40	3.80	.65	มาก
2. กลุ่มผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติ	60	3.78	.60	มาก
3. กลุ่มนักศึกษา	200	3.82	.63	มาก
ภาพรวม	300	3.83	.62	มาก

จากตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล โดยภาพรวมของกลุ่มอาจารย์ กลุ่มผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติ และกลุ่มนักศึกษา พบว่า มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (mean = 3.83, SD = .62)

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ประกอบด้วย อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ผลการวิจัย คือ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามการรับรู้ และมุมมองของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากและ เมื่อเปรียบเทียบกับความแตกต่างของความคิดเห็น เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กลุ่มนักศึกษาพยาบาล อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต

ในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (mean = 3.83, SD = .62) กล่าวคือ เมื่อนักเรียนผ่านเกณฑ์การคัดเลือกเข้ามาเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา นักศึกษาก็จำเป็นต้องมีความรู้และความสามารถทั้งทางด้านทฤษฎี และด้านปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และตามโครงสร้างหลักสูตรที่สภาการพยาบาลกำหนด นอกจากนี้ นักศึกษาพยาบาลยังได้รับการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาเล่าเรียนเพราะงานพยาบาลเป็นงานที่ต้องปฏิบัติกับชีวิตมนุษย์ ดังนั้นการปฏิบัติงานพยาบาลจึงต้องยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมประพฤติตนอยู่ในหลักศีลธรรมอันดีเป็นสิ่งสำคัญ (นุชมาศ แก้วกุลพล และคณะ, 2554) จึงทำให้นักศึกษาพยาบาลเป็นผู้

ที่มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นทุกด้าน ในมุมมอง และตามการรับรู้ของผู้เกี่ยวข้องกับนักศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาของกลุ่มอาจารย์ กลุ่มนักศึกษาพยาบาล และกลุ่มผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติพยาบาล ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มอาจารย์ มีอิทธิพลต่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาล โดยมีบทบาทในการสร้างเสริมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถาบันการศึกษา ถ่ายทอดความรู้ในทางทฤษฎี และเทคนิคการพยาบาลและสร้างความโดดเด่นเกิดเป็นอัตลักษณ์ขององค์กรขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Horowitz (2012) พบว่า วัฒนธรรมสังคมรอบตัว การยอมรับนับถือ มีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์ของบุคคล สอดคล้องกับมุมมอง และการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาล คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปี 2-4 ในการจัดการเรียนการสอนจะเน้นการสอนโดยเสริมสร้างประสบการณ์จริง มีการจัดให้ฝึกภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงบนหอผู้ป่วย โดยมีอาจารย์นิเทศคอยดูแลช่วยเหลือร่วมกับบุคลากรบนหอผู้ป่วย ส่งผลให้เกิดทักษะทางการพยาบาลแก่ผู้เรียน สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมวิชาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาของ Sundler et al, (2015) พบว่า การฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วยทำให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น และมีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลมากขึ้น และก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยร่วมกับบุคลากรบนหอผู้ป่วย วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพมีโครงการในการเตรียมความพร้อมในการขึ้นฝึกปฏิบัติพร้อมทั้งสอดแทรกในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการทำงานกับผู้ร่วม

วิชาชีพ จึงทำให้อัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลโดดเด่นจนเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาล สอดคล้องกับในกลุ่มนักศึกษา เมื่อนักศึกษาพยาบาลก้าวเข้ามาสู่วิชาชีพที่ต้องดูแลผู้อื่นด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ประกอบกับการกล่อมเกลามาจากอาจารย์พยาบาล และรุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัยตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับนักศึกษา จึงทำให้มีความโดดเด่นเกิดเป็นอัตลักษณ์ที่น่ายกย่อง จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มอาจารย์ กลุ่มนักศึกษา และกลุ่มผู้ใช้บัณฑิตในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษา ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น เช่น จัดเป็นโครงการเสริมทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเพิ่มตัวแปรในการศึกษามากขึ้น เช่น ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตและคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นต้น

Reference

Andrew N. (2012). Professional identity in nursing: Are we there yet? *Nurse Education Today*. 32(8), 846–849.

- College of Nursing and health. (2012). **Nursing Curriculum**. Suan Sunandha Rajabhat University.
- Crigger, N., & Godfrey, N. (2014). From the inside out: a new approach to teaching professional identity formation and professional ethics. **Journal of Professional Nursing**. 30 (5), 376–382.
- Gaewgoontol, N. et, al. (2011). The Study of working performance satisfaction on the graduate nurses in 2007 from boromarajonani college of nursing, nakhon ratchasima. **Journal of Nurse' Associated of Thailand, North-Eastern Division**. 29 (1), 68-75.
- Horowitz, M. J. (2012). Self-identity theory and research methods. **Journal of Research Practice**. 8(2), 1-11.
- Khamthana, P. et, al. (2011). **Desirable features of nursing graduates according to the needs of society : Boromarajonani college of nursing. Ratchaburi**.
- Sirisupluxana, P. (2013). Teaching nursing students to develop critical thinking skills. **The Journal of Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima**. 19(2), 5-19.
- Sundler, A. J., Pettersson A. & Berglund M. (2015). Undergraduate nursing students' experiences when examining nursing skills in clinical simulation laboratories with high-fidelity patient simulators: A phenomenological research study. **Nurse Education Today**. 35, 1257–1261.
- Ufkes E. G., et.al (2015). Understanding how common ingroup identity undermines collective action among disadvantaged -group members. **Journal of Experimental Social Psychology**. 63, 26–35.
- Wattananon, W., Mangpan, K. & Krongthong, T. (2012). Self-development through contemplative education for teacher counseling, Boromarajonani College of Nursing, Khon Kaen. **Journal of Nursing Science & Health** Vol 35 (1), 59 – 68.
- Yu-Fang Haoa., et. al, (2014). Measurement of professional identity in Chinese nursing students. **International Journal of Nursing Sciences**. 1(2), 137–144.